

FÄRDSKRIVARE & KÖR- OCH VILOTIDER

Huvudregeln är att fordon eller fordonskombinationer vars högsta tillåtna vikt överstiger 3,5t omfattas av reglerna om färdskrivare och kör- och vilotider, men det finns vissa undantag. Reglerna gäller **oavsett om man har gods på släpet eller inte**, så länge ekipaget väger mer än 3,5t kan det omfattas av reglerna.

Detta innebär t.ex. att en servicebuss eller personbil med släp som väger mer än 3,5 t och används av ett företag kan behöva utrustas med färdskrivare och även tillämpa kör- och vilotidsreglerna.

Reglerna om färdskrivare & kör- och vilotider gäller INTE för:

- Fordon eller fordonskombinationer med en högsta tillåtna vikt på max 7,5 ton, och som används för **transport av material, utrustning eller maskiner som föraren använder i sitt arbete, endast inom en radie av 100 km från den plats där företaget är beläget**, under förutsättning att körningen av fordonen inte utgör förarens huvudsakliga uppgift och att transporten inte utförs mot betalning eller annan ersättning.
- Fordon vars högsta tillåtna hastighet inte överstiger 40 km/h.
- Fordon som provas på väg i samband med tekniskt utvecklingsarbete, **reparation eller underhåll** och nya eller ombyggda fordon som ännu inte tagits i drift.
- Fordon eller en kombination av fordon med en högsta tillåtna vikt som inte överstiger 7,5 ton, vilka används för **icke-kommersiell transport** av gods.
- **Fordon som används av jordbruks-, trädgårds-, skogs-, uppfödning- eller fiskeriföretag** för godstransporter **inom ramen för företagets egen verksamhet** inom en **radie av högst 100 km** från den plats där företaget är beläget.
- **Jordbruks- och skogsbrukstraktorer** som används i jordbruks- och skogsbruksverksamhet, inom en **radie av högst 100 km** från den plats där företaget som äger, hyr eller leasar fordonet är beläget.
- Fordon som används för **underhåll av vägar**. (=snöröjning, sandning av vägar etc.)

Utöver listan ovan är även bl.a. vissa busslinjer, fordon inom militären, räddningsverk, sjuktransport, bärgningsfordon, fordon på vissa mindre öar, avfallsbilar, mjölkbilar, slakteritransporter och specialfordon för cirkus undantagna.

Detta innebär alltså att om en säljare eller servicetekniker kör med t.ex. en bil + släp eller en servicebuss som vars högsta tillåtna vikt är mellan 3,5 och 7,5t får man bara köra inom en radie av 100km från företaget med maskiner/material/utrustning som föraren behöver i sitt arbete för att vara undantagen reglerna. **Kör man längre bort än 100km måste färdskrivare vara installerad och användas och reglerna om kör- och vilotid måste följas.**

I EU-förordningen som ligger till grund för reglerna finns en lista på olika definitioner för att underlätta tolkningen. Några av definitionerna listas här:

DEFINITIONER

Vägtransport: all körning helt eller delvis på en för allmän trafik upplåten väg med ett **lastat eller olastat fordon** som används för transport av personer eller gods.

Det spelar alltså ingen roll om man har gods på släpet eller inte, likaså omfattas t.ex. en traktor b av reglerna även om den inte har släp kopplat (om den inte faller under de andra undantagen om 100km radie)

Transportföretag: fysiska och juridiska personer vilka utför vägtransporter, oberoende av om detta sker för egen räkning eller mot betalning eller annan ersättning.

Icke-kommersiell transport: all **vägtransport**, utom transport mot betalning eller annan ersättning eller för egen räkning, för vilken ingen direkt eller indirekt ersättning mottas och som inte direkt eller indirekt genererar någon inkomst för fordonets förare eller för någon annan och som **saknar koppling till yrkesmässig eller kommersiell verksamhet**.

Detta innebär att bara körning rent privat eller inom hobbyverksamhet är undantagen. Om en säljare kör med gods på ett släp efter sin personbil (och ekipaget väger mer än 3,5t men under 7,5t) för t.ex. demo ute hos kund, räknas det INTE som en "icke-kommersiell transport" även om man inte tar betalt av kunden.

Undantagen körning

Om man kör med ett fordon som har en färdskrivare installerad men körningen är undantagen reglerna, t.ex. när säljarens personbil inte har kopplat släp efter sig och då väger under 3,5 t, eller när serviceteknikern provkör en traktor b i samband med en service/reparation, ska man aktivera OUT läge på färdskrivaren.

Sanktioner

Om man bryter mot reglerna kan föraren och/eller företaget få antingen böter, dagsböter och/eller sanktionsavgift på upp till 1% av företagets årsomsättning (max 800 000kr) beroende på omständigheterna. Polisen kan dessutom i vissa fall hindra fortsatt färd med fordonet.

Källor:

EU förordning nr 561/2006 om kör- och vilotidsregler

EU förordning nr 165/2014 om färdskrivare

EU förordning nr 2020/1054 (uppdaterar förordningarna 561/2006 och 165/2014)

Svensk förordning 2004:865 om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.

Transportstyrelsen

OBS! Denna text är endast avsedd som ett hjälpmedel vid tolkningen av reglerna och ersätter inte på något sätt lagstiftningen.